

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 29 grudnia 2023 r.

Znak: WK-610/31/4/23

Pan
Waldemar Socha
Prezydent Miasta
Żory

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 28 sierpnia 2023 r. do 24 października 2023 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Miasta Żory** za okres od 1 stycznia 2019 r. do 24 października 2023 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli podpisanym w dniu 30 października 2023 r. przez Prezydenta Miasta Żory i Skarbnika Miasta Żory. Jeden egzemplarz protokołu pozostawiono w kontrolowanej jednostce.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325).

W zakresie dotacji udzielanych z budżetu j.s.t.:

- *W 2022 r. udzielono z budżetu Miasta Żory dotację celową na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków i obiektach gminnej ewidencji zabytków znajdującym się na terenie Miasta Żory, z naruszeniem zasad i trybu udzielania tych dotacji określonych w § 9.2 pkt 8 i 12, § 9.4 oraz § 12.2 uchwały Nr 444/XXXVII/17 Rady Miasta Żory z dnia 26 października 2017 r. w sprawie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków i obiektach gminnej ewidencji zabytków, znajdujących się na terenie Miasta Żory, w związku z art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r., poz. 840 z późn. zm.).*

Powyższe dotyczyło dotacji udzielonej dla Wspólnoty Mieszkaniowej Nieruchomości Moniuszki 28-28D w wysokości 100.000,00 zł na podstawie umowy nr MZK/2/2022 /znak sprawy MZK 3037.1.6.2022.EP/ z dnia 13 czerwca 2022 r. na zadanie pn. remont pokrycia dachowego budynku mieszkalnego wielorodzinnego.

Ww. dotacji udzielono, pomimo że:

- wniosek o udzielenie dotacji z dnia 31 marca 2022 r. nie zawierał wysokości finansowych środków własnych przeznaczonych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych, czym naruszono § 9.2 pkt 8 ww. uchwały,
- w związku z przyznaną mniejszą kwotą dotacji niż wskazaną we wniosku, nie przedstawiono aktualizacji zakresu planowanych prac oraz wielkości finansowania środkami własnymi, czym naruszono § 12.2 ww. uchwały, zgodnie z którym wnioskodawca obowiązany był przedłożyć zaktualizowany kosztorys inwestycji pod rygorem odmowy udzielenia dotacji.

Osobą odpowiedzialną za weryfikację wniosków był pracownik Urzędu Miasta Żory, zatrudniony na samodzielnym stanowisku. Nadzór w tym zakresie sprawował p. Waldemar Socha – Prezydent Miasta Żory.

Umowę dotacji w dniu 13 czerwca 2022 r. zawarł p. Waldemar Socha – Prezydent Miasta, przy kontrasygnacie p. Grażyny Zdziebło – Skarbnika Miasta.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Żory, w zakresie prawidłowej weryfikacji wniosków o udzielenie dotacji, z uwzględnieniem wymogów uchwały Nr 444/XXXVI/17 Rady Miasta Żory z dnia 26 października 2017 r. w sprawie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków i obiektach gminnej ewidencji zabytków, znajdujących się na terenie Miasta Żory, zmienionej uchwałą Nr 570/XLIV/22 Rady Miasta Żory z dnia 23 czerwca 2022 r., stosownie do art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r., poz. 840 z późn. zm.), mając na uwadze art. 126, a także art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).

- W 2022 r. przyjęto jako prawidłowe sprawozdanie z rzeczowo-finansowego wykonania zadania: „Remont pokrycia dachowego budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Moniuszki 28D w Żorach”, pomimo że w sprawozdaniu tym nie wskazano, że zadanie zostało sfinansowane ze środków z dotacji udzielonej na podstawie umowy nr MKZ/2/2022 /znak sprawy MKZ 3037.1.6.2022.EP/ z dnia 13 czerwca 2022 r. Powyższym naruszono § 3 ww. umowy, w związku z art. 126 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.), art. 250 ust. 1 i 3 oraz art. 251 ust 4 i art. 252 ust. 1 teże ustawy.
Nieprawidłowość dotyczyła przekazanej przez Miasto Wspólnocie Mieszkaniowej Nieruchomości Moniuszki 28-28D w Żorach dotacji w wysokości 100.000,00 zł na ww. zadanie. Łączna wartość robót zgodnie z zawartą umową wynosiła 227.743,87 zł, w tym 127.743,87 zł beneficjent zobowiązał się pokryć ze środków własnych.

Ze złożonego dnia 18 października 2022 r. rozliczenia udzielonej dotacji wynikało, że fakturę nr 114/07/2022 z dnia 29 lipca 2022 r. na kwotę 118.800,00 zł i fakturę nr 118/08/2022 z dnia 17 sierpnia 2022 r. na kwotę 108.943,87 zł Wspólnota Mieszkaniowa zapłaciła w następujący sposób:

- 61.743,87 zł - udział własny środków Wspólnoty Mieszkaniowej,
- 166.000,00 zł - kwota sfinansowana kredytem bankowym zaciągniętym przez ww. Wspólnotę Mieszkaniową dnia 8 lipca 2022 r. w kwocie 166.000,00 zł celem zapewnienia środków finansowych na prace remontowe związane z remontem dachu w budynku przy ul. Moniuszki 28D w Żorach.

Zarządzeniem nr OR.0050 – 1848.A.2022 z dnia 14 grudnia 2022 r. Prezydent Miasta Żory zaakceptował sprawozdanie rzeczowo-finansowe złożone przez ww. Wspólnotę.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracownika Urzędu Miasta Żory, Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości Moniuszki 28-28D w Żorach wykonała w terminie prace objęte umową nr MKZ/2/2022 z dnia 13 czerwca 2022 i wydatkowała środki na ten cel w wysokości 227 743,87zł, z czego 100 000,00 zł pochodziło z dotacji udzielonej przez Gminę Żory (tu jako spłata części kredytu), dlatego wg pracownika nie było podstaw do uznania, że udzieloną dotację wykorzystano niezgodnie z przeznaczeniem.

Osobą prowadząca wszelkie sprawy związane z dotacjami udzielanymi na podstawie uchwały w sprawie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków i obiektach gminnej ewidencji zabytków, znajdujących się na terenie Miasta Żory był pracownik Urzędu Miasta Żory. Nadzór w powyższym zakresie sprawował p. Waldemar Socha – Prezydent Miasta Żory.

Wniosek nr 2

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Żory w zakresie dokonywania rozliczania wydatków na realizację zadań publicznych realizowanych ze środków dotacji, udzielanych na prace konserwatorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków i obiektach gminnej ewidencji zabytków znajdujących się na terenie Miasta Żory stosownie do postanowień uchwały Nr 570/XLIV/22 Rady Miasta Żory z dnia 23 czerwca 2022 r. w sprawie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków i obiektach gminnej ewidencji zabytków, znajdujących się na terenie Miasta Żory, art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r., poz. 840 z późn. zm.) oraz zawieranych umów, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.)

- W 2021 r. przyjęto jako prawidłowe sprawozdanie końcowe z wykonania zadania z zakresu rozwoju sportu, pomimo że ze sprawozdania wynikało, iż poniesiono koszt przed datą podpisania umowy nr BPKS.426.2.5.2020.MK z dnia 21 stycznia 2021 r. na realizację tego zadania oraz nie dołączono wszystkich wymaganych dokumentów.

Powyższym naruszono postanowienia §10 ust. 2 pkt 5 uchwały Nr 142/XII/15 Rady Miasta Żory z dnia 29 października 2015 r. w sprawie określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu przez Gminę Miejską Żory, w związku z art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz.U. z 2020 r. poz. 1133) oraz § 3 i § 8 pkt 2 ww. umowy i przepisami art. 126 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.), mając na uwadze art. 251 ust. 4 ww. ustawy o finansach publicznych.

Powyższe dotyczyło wydatku na kwotę 2.499,44 zł z dnia 17 stycznia 2021 r. za usługi fizjoterapeutyczne. Ponadto, do sprawozdania końcowego nie dołączono potwierdzonych za zgodność z oryginałem i prawidłowo opisanych kserokopii rachunków, faktur i innych dokumentów finansowych pokrytych z innych źródeł niż budżet Gminy, czym naruszono § 8 pkt 2 ww. umowy. Zgodnie ze wskazanymi postanowieniami umowy klub dołącza do sprawozdania potwierdzone za zgodność z oryginałem i prawidłowo opisane kserokopie wszystkich rachunków, faktur i innych dokumentów finansowanych zarówno tych pokrytych z dotacji jak i tych z innych źródeł niż budżet Gminy.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu, przyczyną powyższego była presja czasu, związana z realizacją przez Wydział Promocji, Kultury i Sportu bardzo wielu różnorodnych działań i zbliżającej się zmiany stanowiska pracy (przejścia wewnętrznego do innego wydziału Urzędu Miasta Żory) pracownika, który nie żądał od Klubu rachunków i faktur, dokumentujących wkład własny MTS Żory do dotacji przyznanej na podstawie ww. umowy i uznając dotację za rozliczoną prawidłowo. Ponadto, przyjęcie rachunku nr 2/1/2021 z dnia 17 stycznia 2021 r. było pomyłką, która wynikała z przeoczenia pracownika merytorycznego.

Rozliczenie zostało przyjęte przez p. Waldemara Socha – Prezydenta Miasta Żory.

Osobą odpowiedzialną za weryfikację sprawozdania finansowego pod względem merytorycznym był Referent Biura Promocji, Kultury i Sportu, nadzór nad pracownikiem sprawował Naczelnik Wydziału Promocji, Kultury i Sportu. Za rozliczenie dotacji odpowiedzialny był pracownik byłego Referatu Księgowości Finansowo-Budżetowej i Rachuby Płac. Nadzór w tym zakresie sprawował ówczesny Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 3

Ponownie rozliczyć dotację celową, a w przypadku stwierdzenia pobrania w nadmiernej wysokości wyegzekwować zwrot do budżetu ww. dotacji celowej mając na uwadze §10 ust. 2 pkt 5 uchwały Nr 142/XII/15 Rady Miasta Żory z dnia 29 października 2015 r. w sprawie określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu przez Miasto Żory, w związku z art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz.U. z 2023 r. poz. 2048), postanowieniami umowy nr BPKS.426.2.5.2020.MK z dnia 21 stycznia 2021 r. oraz art. 126 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.) a także art. 251 ust. 4 ww. ustawy.

Wniosek nr 4

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Żory w zakresie dokonywania rozliczania wydatków na realizację zadań publicznych realizowanych ze środków dotacji celowych udzielanych podmiotom z budżetu Miasta Żory, stosownie do postanowień uchwały Nr 142/XII/15 Rady Miasta Żory z dnia 29 października 2015 r. w sprawie określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu przez Gminę Miejską Żory, art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz.U. z 2023 r. poz. 2048) oraz zawieranych umów, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).

- W latach 2020, 2021 i 2023 w rozliczeniu dotacji przedmiotowej udzielonej z budżetu Miasta Żory na działalność Zakładu Aktywności Zawodowej „Wspólna Pasja” oraz działalność Dziennego Domu Pobytu „Senior Plus” prowadzoną przez ten zakład, zastosowano nieprawidłowe wysokości stawek dotacji, określonych w uchwałach budżetowych Miasta Żory, które obowiązywały na poszczególne lata 2019, 2020 i 2022. Naruszono tym art. 219 ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

Do rozliczenia dotacji przedmiotowej zakład budżetowy przyjmował jedynie stawki dotacji ustalone w ostatniej zmianie do uchwały budżetowej na lata 2019, 2020 i 2022, pomimo iż w pierwotnych uchwałach budżetowych, Rada Miasta ustaliła inne stawki tej dotacji.

Nieprawidłowość dotyczyła:

➤ rozliczenia dotacji przedmiotowych, w których stawki dotacji za utrzymanie 1m² powierzchni obiektów i terenów zielonych zakładu budżetowego Zakład Aktywności Zawodowej – Zakład Produkcyjno-Usługowy „Wspólna Pasja” w Żorach przyjęto w następujących wysokościach:

- za 2019 r. - 151,26 zł/m², natomiast w uchwale Rady Miasta Żory z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie budżetu miasta na 2019 r. ustalono stawkę w wysokości 158,78 zł, a uchwałą z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie zmian budżecie miasta Żory za 2019 r. stawkę ustalono w wysokości 161,29 zł,

- za 2020 r. - 169,91 zł, natomiast w uchwale Rady Miasta Żory z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie budżetu miasta na 2020 r. ustalono stawkę w wysokości 158,78 zł, a uchwałą z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie zmian budżecie miasta Żory na 2020 r. stawkę ustalono w wysokości 169,91 zł,

- za 2022 r. - 184,46 zł, natomiast w uchwale Rady Miasta Żory z dnia 30 grudnia 2021 r. w sprawie budżetu miasta na 2022 r. ustalono stawkę w wysokości 194,19 zł, uchwałą z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie zmian budżecie miasta Żory na 2022 r.: ustalono stawkę w wysokości 187,75 zł, a uchwałą z dnia 22 grudnia 2022 r. w sprawie zmian budżecie miasta Żory na 2022 r. ustalono stawkę w wysokości 184,46 zł.

➤ rozliczenia dotacji przedmiotowych, w których stawki dotacji do utrzymania i funkcjonowania 1 m² powierzchni Dziennego Domu Pobytu „Senior Plus” przyjęto w następujących wysokościach:

- za 2019 r. - 1.043,36 zł, natomiast w uchwale Rady Miasta Żory z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie budżetu miasta na 2019 r. ustalono stawkę w wysokości 886,32 zł, uchwałą z dnia 31 października 2019 r. w sprawie zmian budżecie miasta Żory na 2019 r. ustalono stawkę w wysokości 1.083,29 zł, a uchwałą z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie zmian budżecie miasta Żory na 2019 r. ustalono stawkę w wysokości 1.043,36 zł,

- za 2020 r. - 794,66 zł, natomiast w uchwale Rady Miasta Żory z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie budżetu miasta na 2020 r. ustalono stawkę w wysokości 1.329,49 zł, a uchwałą z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie zmian budżecie miasta Żory na 2020 r. ustalono stawkę w wysokości 1.083,29 zł,

- za 2021 r. - 71,44 zł, natomiast w uchwale Rady Miasta Żory z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie budżetu miasta na 2021 r. ustalono stawkę w wysokości 1.329,49 zł, uchwałą z dnia 28 stycznia 2021 r. w sprawie zmian budżecie miasta Żory na 2021 r. ustalono stawkę w wysokości 98,48 zł, a uchwałą z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie zmian budżecie miasta Żory na 2021 r. ustalono stawkę w wysokości 71,44 zł. Działalność Dziennego Domu Pobytu „Senior Plus” od lutego 2021 r. prowadzona była w ramach jednostki budżetowej Ośrodek Pomocy Społecznej w Żorach.

Z wyjaśnień udzielonych przez pracowników Urzędu wynikało, że jako prawidłowe przyjęto rozliczenie dotacji, w której ujęto stawki dotacji przedmiotowej wynikającej z ostatniej zmiany do uchwały budżetowej na dany rok i w rozliczeniu dostosowano stawkę do faktycznie wykorzystanej dotacji.

Uchwały budżetowe na dany rok 2019, 2020, 2022 wchodziły w życie z dniem 1 stycznia 2019 r., 2020 r., 2022 r., a uchwały dotyczące zmian w budżecie miasta Żory obowiązywały z dniem ich podjęcia, dlatego też stawki dotacji przedmiotowej ustalone w tych uchwałach, a później zmienione kolejnymi uchwałami, obowiązywały od dnia ich wprowadzenia. W rozliczeniu dotacji przedmiotowej winno się uwzględnić stawki obowiązujące w danym okresie roku budżetowego oraz ilość faktycznie wykonanej usługi wycenionej według obowiązującej stawki.

Osobą odpowiedzialną za weryfikację przedkładanych rozliczeń dotacji przedmiotowej był Inspektor Wydziału Polityki Społecznej. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 5

Ponownie rozliczyć dotację przedmiotową udzieloną Zakładowi Aktywności Zawodowej „Wspólna Pasja” za lata 2019, 2020, 2022, mając na uwadze ilość faktycznie wykonanej usługi oraz wysokość i okres obowiązywania stawek dotacji przedmiotowej ustalonych przez Radę Miasta Żory w uchwałach budżetowych z późniejszymi zmianami, stosownie do art. 219 ust. 3 i ust. 4 oraz art. 126 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.) oraz wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Żory w zakresie weryfikacji poprawności sprawozdań z rozliczenia dotacji przedmiotowej, mając na uwadze art. 68 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy.

- *W latach 2020 - 2023 (do dnia zakończenia kontroli) przyjęto za prawidłowe rozliczenie dotacji przedmiotowej udzielonej w latach 2019 - 2022 Zakładowi Aktywności Zawodowej „Wspólna Pasja” na jego działalność oraz na działalność Dziennego Domu Pobytu „Senior Plus”, w których ujęto wydatki na pozycję wynagrodzenia osobowe, umowy zlecenia oraz pochodne od tych wynagrodzeń, pomimo iż w zarządzeniu Prezydenta Miasta Żory Nr OR.0050.525.2015 r. z dnia 23 kwietnia 2015 r. w sprawie szczegółowości rozliczania wykorzystania dotacji przedmiotowej, nie wskazano tego rodzaju wydatku jako wydatku, który może zostać sfinansowany z dotacji przedmiotowej. Naruszono tym przepis § 45 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1718).*

W rozliczeniu dotacji przedmiotowej:

- a) *na działalność Zakładu Aktywności Zawodowej „Wspólna Pasja” nieprawidłowo ujęto wydatki na wynagrodzenia osobowe, umowy zlecenia oraz pochodne od tych wynagrodzeń:*
 - za 2019 r. w łącznej wysokości: 146.292,60 zł,
 - za 2020 r. w łącznej wysokości: 216.457,87 zł,
 - za 2021 r. w łącznej wysokości: 175.485,06 zł,
 - za 2022 r. w łącznej wysokości: 173.114,09 zł,
- b) *na działalność Dziennego Domu Pobytu „Senior Plus” nieprawidłowo ujęto wydatki na wynagrodzenia osobowe, umowy zlecenia oraz pochodne od tych wynagrodzeń:*
 - za 2019 r. w łącznej wysokości: 213.137,73 zł,
 - za 2020 r. w łącznej wysokości: 197.527,02 zł,
 - za 2021 r. w łącznej wysokości: 26.817,67 zł.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Miasta Żory, w wyniku przeoczenia, nie dokonano zmiany w załączniku nr 1 do zarządzenia Nr OR.0050.525.2015 z dnia 23 kwietnia 2015 r., który określa szczegółowość rozliczania dotacji przedmiotowej.

W trakcie kontroli, zarządzeniem Nr OR.0050.1344.2023 Prezydenta Miasta Żory z dnia 29 września 2023 r., zmieniono ww. zarządzenie, dodając pozycję wynagrodzenia osobowe, umowy zlecenia oraz pochodne od tych wynagrodzeń, nagrody jubileuszowe, odprawy i dodatkowe wynagrodzenie.

Zadania w zakresie weryfikacji prawidłowości przedkładanych rozliczeń dotacji przedmiotowych wykonywał inspektor Wydziału Polityki Społecznej. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik Wydziału Polityki Społecznej.

Wniosek nr 6

Ponownie zweryfikować prawidłowość rozliczenia dotacji przedmiotowej udzielonej Zakładowi Aktywności Zawodowej „Wspólna Pasja” na jego działalność oraz na działalność Dziennego Domu Pobytu „Senior Plus” za lata 2019 - 2022, stosownie do postanowień ówczesnie obowiązującego zarządzenia Prezydenta Miasta Żory Nr OR.0050.525.2015 r. z dnia 23 kwietnia 2015 r. w sprawie szczegółowości rozliczania wykorzystania dotacji przedmiotowej w związku z § 45 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych (Dz.U. z 2010 r. poz. 1718) oraz wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Żory w zakresie prawidłowej kontroli rozliczenia dotacji przedmiotowych samorządowych zakładu budżetowego, mając na uwadze art. 68 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

W zakresie księgowości:

- *Do dnia zakończenia kontroli, zaniechano rozliczenia środków trwałych w budowie na uzyskane efekty zadań inwestycyjnych zrealizowanych przed 2009 r. oraz w latach 2015, 2019 i 2021.*

Naruszono tym przepisy art. 20 ust.1 oraz art. 24 ust. 1 i ust. 5 pkt 1, art. 28 ust. 8 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r., poz. 1046 z późn. zm.). Było to również niezgodne z zasadami funkcjonowania kont: 080 „Środki trwałe w budowie (inwestycje)”, 011 „Środki trwałe” określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.) oraz w zakładowym planie kont Urzędu Miasta Żory stanowiącym załącznik nr 3 do zarządzenia Nr OR.0050.1970.2017 Prezydenta Miasta Żory z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia szczegółowych zasad prowadzenia rachunkowości w Urzędzie Miasta Żory z późniejszymi zmianami oraz zarządzenia Prezydenta Miasta Żory Nr OR.0050.1356.2022 z dnia 20 września 2022 r. z późniejszymi zmianami.

Powyższe dotyczyło:

- *pięciu zadań o łącznej wartości 8.537.729,17 zł, zakończonych i przyjętych do użytkowania w latach 2015, 2019 i 2021, zgodnie z protokołami odbioru końcowego robót budowlanych,*
- *siedmiu zadań o łącznej wartości 3.070.967,73 zł zakończonych i przyjętych do używania przed 2009 r. dla których wydziały merytoryczne, jak wyjaśniono w trakcie kontroli, nie posiadały dokumentacji prowadzonych zadań i nie miały możliwości rozliczenia ich na poszczególne środki trwałe. Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, koszty tych inwestycji widniały już na koncie w 2009 r.*

Przyczyną powyższej nieprawidłowości było niebieżące sporządzenie dowodów OT przez pracowników Wydziału Infrastruktury Miejskiej oraz Wydziału Inwestycji i nieprzekazanie ich do Wydziału Księgowości (poprzednio Referatu Księgowości Finansowo- Budżetowej i Rachuby Płac), celem zaewidencjonowania, tj. z naruszeniem § 4 instrukcji gospodarowania majątkiem trwałym Urzędu Miasta Żory stanowiącej załącznik nr 6.8 stanowiącej instrukcję gospodarowania majątkiem trwałym Urzędu Miasta Żory do zarządzenia Prezydenta Miasta Żory Nr OR.0050.1970.2017 z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia szczegółowych zasad prowadzenia rachunkowości w Urzędzie Miasta Żory z późniejszymi zmianami. Nadzór w tym zakresie sprawowali Naczelnicy tych Wydziałów.

W konsekwencji wartość środków trwałych w budowie wykazanych w bilansach Urzędu Miasta Żory nie odzwierciedlała stanu faktycznego majątku w tym zakresie.

W wyniku zaniechania terminowego sporządzenia dowodów OT do dnia zakończenia kontroli, zawyżono wartość środków trwałych w budowie wykazanych w bilansach Urzędu Miasta Żory wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r., 31 grudnia 2020 r. o kwotę 10.275.283,33 zł, wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. i wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. o kwotę 11.608.696,90 zł.

Ponadto, w wyniku nieterminowego rozliczenia nakładów inwestycyjnych i nieprzenoszenia zdolnych do użytku i faktycznie używanych środków trwałych, brak było ujmowania w księgach rachunkowych Urzędu kosztów amortyzacji oraz wartości ich umorzenia.

W trakcie kontroli, Wydział Inwestycji sporządził i przekazał do Wydziału Księgowości dowody OT stanowiące podstawę ujęcia w ewidencji konta 011 środków trwałych o łącznej wartości 6.867.179,17 zł i dowód PT stanowiący podstawę przekazania kosztów inwestycyjnych do jednostki budżetowej o wartości 1.289.047,45 zł.

Powyższe świadczyło także o nieprawidłowo przeprowadzonej inwentaryzacji w drodze weryfikacji konta 080 wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r., 2020 r., 2021 r. i 2022 r., gdyż w wyniku jej przeprowadzenia nie stwierdzono faktu, iż część zadań inwestycyjnych zostało zakończonych i przyjętych do używania przed 2009 r., w 2019 r. i w 2021 r., a mimo tego nadal były ujęte w ewidencji środków trwałych w budowie. Stąd też saldo tego konta, nie obrazowało rzeczywistej wartości środków trwałych w budowie.

Naruszono tym art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości oraz wymogi § 30 ust. 2 i § 31 Instrukcji inwentaryzacyjnej stanowiącej załącznik nr 6.1 do zarządzenia Prezydenta Miasta Żory Nr OR.0050.1970.2017 z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia rachunkowości w Urzędzie Miasta Żory ze zmianami.

W inwentaryzacji aktywów przeprowadzonej drogą porównania danych ewidencji księgowej z danymi wynikającymi z posiadanej dokumentacji dotyczącej środków trwałych w budowie według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r., 2020 r., 2021 r. i 2022 r. nie stwierdzono różnic pomiędzy stanem ewidencyjnym, a stanem wynikającym z dokumentów.

Ww. aktywa w latach 2019 - 2022 zostały objęte inwentaryzacją w drodze weryfikacji, po uzyskaniu potwierdzenia realności sald przez pracowników komórki merytorycznej.

Protokoły z inwentaryzacji zostały podpisane przez Naczelnika Wydziału Księgowości, do sierpnia 2022 r. przez ówczesnego Kierownika Referatu Księgowości Finansowo-Budżetowej i Rachuby Płac w Wydziale Finansów i Budżetu. Nadzór nad wykonaniem zarządzenia dot. inwentaryzacji aktywów w UM Żory powierzono Skarbnikowi Miasta Żory. Zgodnie z instrukcją inwentaryzacyjną, za przeprowadzenie inwentaryzacji odpowiedzialność ponosił Prezydent Miasta.

Wniosek nr 7

Ująć w księgach rachunkowych Urzędu Miasta Żory na koncie 011 koszty zrealizowanych w 2021 r. inwestycji na łączną kwotę 1.251.460,00 zł oraz wyksięgować z konta 080 koszty inwestycji, których nie można rozliczyć na poszczególne środki trwałe, stosownie do art. 4 ust. 1 i 2 art. 20 ust. 1 oraz art. 24 ust. 1, ust. 2 i ust. 5 pkt 1, ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.), zasad funkcjonowania kont: 080 „Środki trwałe w budowie (inwestycje)”, 011 „Środki trwałe” określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie

rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342).

Wniosek nr 8

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Żory w zakresie:

- terminowego sporządzania dowodów OT i PT potwierdzających zmiany w stanie posiadania środków trwałych oraz przekazywania tych dokumentów do Wydziału Księgowości, stosownie do art. 20 ust.1 oraz art. 24 ust. 1 i ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.) oraz postanowień instrukcji gospodarowania majątkiem trwałym Urzędu Miasta Żory stanowiącej załącznik do zarządzenia Prezydenta Miasta Żory Nr OR.0050.1356.2022 z dnia 20 września 2022 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia rachunkowości w Urzędzie Miasta Żory z późniejszymi zmianami,
- prawidłowego przeprowadzania inwentaryzacji środków trwałych w budowie w drodze weryfikacji, stosownie do art. 26 ust. 1 pkt 3 i art. 27 ust. 1 i ust. 2 ww. ustawy, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).

- *W latach 2019 - 2022 zaniechano bieżącego ewidencjonowania w księgach rachunkowych Urzędu Miasta Żory zmian w stanie środków trwałych na koncie 011 „Środki trwałe” w grupie 0 „Grunty” w związku z nabyciem przez Gminę prawa własności 56 działek w drodze komunalizacji na mocy decyzji Wojewody Śląskiego.*

Naruszono tym przepisy art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.) oraz zasady funkcjonowania ww. konta określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.) oraz w zakładowym planie kont Urzędu Miasta Żory określonym w załączniku nr 3 do zarządzenia Prezydenta Miasta Żory Nr OR.0050.1970.2017 z dnia 29 grudnia 2017 r. z późniejszymi zmianami oraz zarządzenia Prezydenta Miasta Żory Nr OR.0050.1356.2022 z dnia 20 września 2022 r. z późniejszymi zmianami.

Powyższe dotyczyło 56 działek nabytych na mocy 22 Decyzji Wojewody Śląskiego - przyjętych na stan środków trwałych na koncie 011-00 „Środki trwałe – Grunty” w latach następującym po roku, w którym Decyzje Wojewody Śląskiego stały się ostateczne. Przyczyną powyższego było niebieżące sporządzenie dowodów OT przez pracowników Referatu Mienia i Nadzoru Właścicielskiego.

W konsekwencji w bilansie jednostki Urzędu Miasta Żory sporządzonym wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. zaniżono wartość gruntów o łączną kwotę 333.750,00 zł, wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. zaniżono wartość gruntów o łączną kwotę 103.890,00 zł, wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. zaniżono wartość gruntów o łączną kwotę 106.860,00 zł, wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. zaniżono wartość gruntów o łączną kwotę 60.540,00 zł.

Powyższe świadczy także o nieprawidłowo przeprowadzonej inwentaryzacji gruntów według stanu na 31 grudnia 2019 r., 31 grudnia 2020 r., 31 grudnia 2021 r., 31 grudnia 2022 r., w wyniku której nie stwierdzono różnic inwentaryzacyjnych, tj. niezgodnie z przepisami art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości oraz wymogami Instrukcji inwentaryzacyjnej stanowiącej załącznik do zarządzenia Prezydenta Miasta Żory Nr OR.0050.1970.2017 z dnia 29 grudnia 2017 r. z późn.zm. oraz zarządzenia Prezydenta Miasta Żory Nr OR.0050.1356.2022 z dnia 20 września 2022 r. z późn. zm.

Inwentaryzację roczną aktywów i pasywów przeprowadzono na podstawie zarządzeń Prezydenta Miasta Żory Nr OR.0050.2112.2019 z dnia 29 listopada 2019 r., Nr OR.0050.1346.2020 z dnia 29 października 2020 r., Nr OR.0050.1437.2021 z dnia 10 listopada 2021 r., Nr OR.0050.1636.2022 z dnia 10 listopada 2022 r.

Pracownikami odpowiedzialnymi za sporządzenie dowodów księgowych było dwóch ówczesnych Podinspektorów oraz Inspektor Wydziału Skarbu Miasta. Nadzór w tym zakresie pełnił Kierownik Referatu Mienia i Nadzoru Właścicielskiego w Wydziale Skarbu Miasta.

Pracownikami odpowiedzialnymi za prawidłowe przeprowadzenie inwentaryzacji drogą porównania danych z ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami źródłowymi i weryfikacji wartości tych składników wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r., 31 grudnia 2020 r., 31 grudnia 2021 r., 31 grudnia 2022 r. byli: wg stanu na dzień 31.12.2019 r., 31.12.2020 r., 31.12.2021 – Podinspektor w byłym Wydziale Finansów, Podinspektor w Wydziale Skarbu Miasta, wg stanu na dzień 31.12.2022 – Referent Wydziału Księgowości, Inspektor Wydziału Skarbu Miasta.

Nadzór nad wykonaniem zarządzenia dotyczącym inwentaryzacji aktywów w Urzędzie Miasta Żory powierzono Skarbnikowi Miasta Żory. Zgodnie z instrukcją inwentaryzacyjną, za prawidłowe przeprowadzenie inwentaryzacji odpowiedzialność ponosi Prezydent Miasta.

Wniosek nr 9

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Żory w zakresie:

- przekazywania informacji o zmianach w stanie środków trwałych dotyczących nabycia przez Miasto działek w drodze komunalizacji w celu bieżącego ich ujmowania w księgach rachunkowych oraz prawidłowego sporządzania informacji o stanie mienia, stosownie do art. 20 ust. 1, art. 24 ust. 1 oraz ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.), zasad funkcjonowania konta 011 wynikających z postanowień załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342), oraz art. 267 ust. 1 pkt 3 lit. c, ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).

- prawidłowego przeprowadzania inwentaryzacji gruntów w drodze weryfikacji, stosownie do art. 26 ust. 1 pkt 3, art. 27 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).

- W latach 2020 - 2023 (do dnia kontroli), w księgach rachunkowych Urzędu Miasta Żory na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” nie ewidencjonowano operacji gospodarczych związanych z przypisem należności powstałych wobec spółki Nowe Miasto sp. z o.o., za które Miasto zapłaciło zobowiązania wynikające z udzielonego poręczenia.

Naruszono tym zasady funkcjonowania konta 221 opisane w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342) oraz w zakładowym planie kont Urzędu Miasta Żory określonym w załączniku nr 3 do zarządzenia Prezydenta Miasta Żory Nr OR.0050.1970.2017 z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia rachunkowości w Urzędzie Miasta Żory z późniejszymi zmianami, zarządzenia Prezydenta Miasta Żory Nr OR.0050.1356.2022 z dnia 20 września 2022 r. z późniejszymi zmianami, a także art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.).

W księgach rachunkowych Urzędu Miasta Żory ujęto jedynie operację gospodarczą dotyczącą zapłaty za zobowiązania wynikające z udzielonego poręczenia na koncie 130 „Rachunek bieżący jednostki” w korespondencji z kontem 751 „Koszty finansowe”.

Do dnia kontroli spółka nie uregulowała ww. należności. Spółka Nowe Miasto była wzywana do zwrotu kwoty 500.000,00 zł, a w piśmie z 31 sierpnia 2022 r. zobowiązała się do podjęcia wszelkich działań mających na celu zwrot kwoty 500.000,00 zł w terminie do 31.12.2024 r.

Skutkiem powyższego, w bilansie Urzędu Miasta Żory wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r., 31 grudnia 2021 r. i 31 grudnia 2022 r. po stronie aktywów nie wykazano należności z tego tytułu w kwocie 500.000,00 zł.

W konsekwencji powyższego, należności tych nie wykazano w dziale 757 „Obsługa długu publicznego”, rozdziale 75704 „Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego”, § 8030 „Wpływy z tytułu krajowych poręczeń i gwarancji” w sprawozdaniach Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do 31 grudnia 2020 r., za okres od początku roku do 31 marca 2021 r., za okres od początku roku do 30 czerwca 2021 r., za okres od początku roku do 30 września 2021 r. za okres od początku roku do 31 grudnia 2021 r., za okres od początku roku do 31 marca 2022 r., za okres od początku roku do 30 czerwca 2022 r., za okres od początku roku do 30 września 2022 r., za okres od początku roku do 31 grudnia 2022 r., za okres od początku roku do 31 marca 2023 r. oraz za okres od początku roku do 30 czerwca 2023 r.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej na kontach Urzędu Miasta Żory wykonywali pracownicy byłego Referatu Księgowości Finansowo-Budżetowej i Rachuby Płac, obecnie Wydziału Księgowości. Nadzór w tym zakresie sprawował ówczesny Kierownik Referatu, obecnie Naczelnik Wydziału.

Wniosek nr 10

Ujść w ewidencji księgowej Urzędu Miasta Żory na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” należność w wysokości 500.000,00 zł powstałą wobec spółki Nowe Miasto sp. z o.o., za które Miasto zapłaciło zobowiązania wynikające z udzielonego poręczenia, stosownie do zasad funkcjonowania konta 221 opisanych w załączniku nr 3 do rozporządzenia

Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342) oraz w zakładowym planie kont Urzędu Miasta Żory określonym w załączniku do zarządzenia Prezydenta Miasta Żory Nr OR.0050.1356.2022 z dnia 20 września 2022 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia rachunkowości w Urzędzie Miasta Żory z późniejszymi zmianami, mając na uwadze art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.) oraz wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Żory w tym zakresie, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).

- *W latach 2019 - 2023 (do dnia zakończenia kontroli), na kontach zespołu 2 „Rozrachunki i rozliczenia” nie ujmowano rozrachunków z tytułu składek, polisy, opłat za abonament RTV, podatku od nieruchomości, leśnego, ekwiwalentów, opłat za studia, opłat przekształceniowych, dopłat do spółek prawa handlowego. Naruszono tym, zasady funkcjonowania kont rozrachunkowych opisane w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.). Było to również niezgodne z zasadami rachunkowości określonymi w zakładowym planie kont Urzędu Miasta Żory wprowadzonym załącznikiem nr 3 do zarządzenia Prezydenta Miasta Żory Nr OR.0050.1970.2017 z dnia 29 grudnia 2017 r. i zarządzenia Prezydenta Miasta Żory Nr OR.0050.1356.2022 z dnia 20 września 2022 r. z późniejszymi zmianami.*

Ww. operacje gospodarcze ujmowano w ewidencji księgowej w momencie zapłaty na koncie zespołu 4 „Koszty według rodzajów i ich rozliczenie” w korespondencji z kontem 130 „Rachunek bieżący jednostki”.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu, zapisy ww. operacji gospodarczych wnoszone były do ksiąg rachunkowych w sposób uproszczony.

W polityce rachunkowości obowiązującej w Urzędzie Miasta nie zawarto uproszczeń w zakresie niestosowania kont zespołu 2 „Rozrachunki i rozliczenia” dla wszystkich rozliczeń z tytułu rozrachunków. Zgodnie z art. 4 ust. 4 ustawy o rachunkowości, jednostka może w ramach przyjętych zasad (polityki) rachunkowości stosować uproszczenia, jeżeli nie wywiera to istotnie ujemnego wpływu na realizację obowiązku określonego w art. 4 ust. 1 tej ustawy.

Zadania w zakresie prowadzenia kont rozrachunkowych, ujmowania w ewidencji powyższych operacji należały do Starszego Inspektora Wydziału Księgowości, do sierpnia 2022 r. Inspektora Referatu Księgowości FinansowoBudżetowej i Rachuby Płac w Wydziale Finansów i Budżetu. Nadzór w tym zakresie pełnił Naczelnik tego Wydziału, do sierpnia 2022 r. Kierownik ww. Referatu.

Wniosek nr 11

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Księgowości Urzędu w zakresie prawidłowego prowadzenia ewidencji księgowej Urzędu Miasta Żory na kontach zespołu 2 „Rozrachunki

i rozliczenia”, stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.) oraz zasad funkcjonowania kont rozrachunkowych określonych w postanowieniach załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2020 r., poz. 342) oraz zakładowym planie kont obowiązującym w Urzędzie Miasta Żory, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).

- *W latach 2019 - 2023 (do dnia kontroli) księgi rachunkowe budżetu Miasta Żory oraz Urzędu Miasta Żory nie były trwale oznaczone nazwą jednostki, której dotyczyły. Naruszono tym art. 13 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r., poz. 395 z późn. zm.).*

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu, księgi rachunkowe są oznaczone poprzez wskazanie osób sporządzających – pracowników Urzędu. Sporządzając wydruki program w miejscu pt.: „użytkownik programu” wpisywał oznaczenie „UM” i korzysta z danych zapisanych w licencji programu, których Gmina jako użytkownik nie ma możliwości zmiany.

W trakcie kontroli, producent programu dokonał zmiany w zapisach licencyjnych, a po wczytaniu ich na serwer wydruki w miejscu „użytkownik programu” zawiera nazwę „Urząd Miasta Żory”.

Osobą odpowiedzialną za kompletność danych ujętych w księgach rachunkowych był Naczelnik Wydziału Księgowości, do sierpnia 2022 r. Kierownik Referatu Księgowości Finansowo-Budżetowej i Rachuby Płac. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Grażyna Zdziebło – Skarbnik Miasta Żory.

Wniosek nr 12

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Żory w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych Urzędu Miasta Żory oraz budżetu (organu) w sposób umożliwiający oznaczanie sporządzania wydruków nazwą jednostki, której dotyczą, stosownie do art. 13 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).

W zakresie windykacji należności:

- *Do dnia kontroli nieterminowo podejmowano czynności windykacyjne i egzekucyjne należności cywilnoprawnych od osób fizycznych i prawnych stanowiących opłatę z tytułu użytkowania wieczystego gruntów Skarbu Państwa oraz stanowiących opłatę z tytułu przekształcenia użytkowania wieczystego, co było niezgodne z art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).*

Powyższe dotyczyło kontrahentów:

- o nr WU1202750 - zaległość wg stanu na 26 września 2023 r. za lata 2018 - 2023 w kwocie: należność główna 112.272,04 zł, odsetki 21.430,56 zł;

- o nr WU1402519 - zaległość wg stanu na 26 września 2023 r. za lata 2012 - 2018 w kwocie: należność główna 18.519,58 zł, odsetki 10.330,30 zł;
- o nr WU1402321 - zaległość wg stanu na 26 września 2023 r. za lata 2002 - 2009 w kwocie: należność główna 7.114,32 odsetki 12.264,94 zł; prawo do wniesienia zarzutu przedawnienia kontrahentowi przysługiwało od 1 kwietnia 2019 r.,
- o nr WU1402556 - zaległość wg stanu na 26 września 2023 r. za lata 2016 - 2019 w kwocie: należność główna 3.945,36 zł, odsetki 1.862,04 zł;
- o nr WU1402532 - zaległość wg stanu na 26 września 2023 r. za lata 2021 - 2022 w kwocie: należność główna 10.578,00 zł, odsetki 1.130,51 zł;
- o nr WU1202232 - zaległość wg stanu na 26 września 2023 r. za lata 2009 - 2023 w kwocie: należność główna 118.842,31 zł, odsetki 62.016,16 zł;
- o nr WU1402323 - zaległość wg stanu na 26 września 2023 r. za lata 2005 - 2009 w kwocie: należność główna 4.125,92 zł, odsetki 6.389,93 zł; prawo do wniesienia zarzutu przedawnienia kontrahentowi przysługiwało od 1 kwietnia 2019 r.,
- o nr WU1402237 - zaległość wg stanu na 26 września 2023 r. za lata 2002 - 2004 w kwocie: należność główna 3.906,00 zł, odsetki 8.102,34 zł; prawo do wniesienia zarzutu przedawnienia kontrahentowi przysługiwało od 1 czerwca 2015 r.,
- o nr WU1202757 - zaległości wg stanu na 26 września 2023 r. za 2022 rok w kwocie: należność główna 29.561,52 zł, odsetki 3.250,35 zł;

W Urzędzie Miasta Żory nie został przyjęty regulamin dotyczący windykacji zaległości.

Z wyjaśnień udzielonych przez pracowników Urzędu wynikało, że w przypadku kontrahentów o nr WU1402321, WU1402323, WU1402237 Miasto wystąpi do Wojewody o umorzenie należności w celu dokonania odpisu z ksiąg rachunkowych. Ponadto, jako przyczynę nieterminowej windykacji i egzekucji wskazano braki kadrowe.

Osobami odpowiedzialnymi za prowadzenie postępowania windykacyjnego byli pracownicy Wydziału Skarbu Miasta. Nadzór w tym zakresie prowadził Naczelnik Wydziału Skarbu Miasta Urzędu Miasta Żory.

Wniosek nr 13

Zapewnić terminowe podejmowanie czynności windykacyjnych i egzekucyjnych należności cywilnoprawnych przysługujących Skarbowi Państwa, mając na uwadze art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

W zakresie podatku od nieruchomości:

- W latach 2019 - 2023 (do dnia kontroli) nieprawidłowo przeprowadzono czynności mające na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności danych wykazanych przez podatnika podatku od nieruchomości o posiadanych nieruchomościach oraz nie wezwano podatnika do złożenia korekty deklaracji za lata 2022 - 2023 oraz deklaracji na podatek od nieruchomości lub wyjaśnień przyczyn niezłożenia deklaracji w latach 2019 - 2021.
Powyższe było niezgodne z art. 272 pkt 2 i 3, art. 274a § 1 i § 2 oraz art. 281 § 1 i § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2018 r., poz. 800 z późn. zm.), w związku art. 2 ust. 1 pkt 1, 2 art. 3 ust. 1 pkt 1, 2, 4, art. 6, ust. 9 pkt 1,2 i ust. 10 w związku z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1445 z późn. zm.).

Dotyczyło to podatnika o nr karty kontowej PN000370/P0, który w deklaracjach na podatek od nieruchomości za lata 2019 - 2023 nie wykazał do opodatkowania działek o nr 1464/112, 448/83, 2521/66 stanowiących własność Skarbu Państwa na koniec roku 2019, 2020, 2021, 2022. Działka o nr 2521/66 była przedmiotem postępowania w sprawie nabycia przez Gminę Żory prawa własności nieruchomości w trybie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. – przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym. W wyniku tego postępowania Wojewoda w dniu 22 grudnia 2022 r. wydał decyzję o odmowie stwierdzenia nabycia przez Gminę Żory powyższej działki, decyzja stała się prawomocna 6 stycznia 2023 r.

Powyższe działki, jak wynika z informacji Skarbnika Miasta Żory, nie są opodatkowane, a w przypadku działki o nr 2521/66 trwa analiza zasadności złożenia korekty deklaracji podatku od nieruchomości i objęcia opodatkowaniem, a ze względu na wydłużającą się usprawiedliwioną nieobecność pracownika merytorycznego termin zakończenia właściwych działań musiał ulec przesunięciu.

Zadania w zakresie przygotowania danych do deklaracji na podatek od nieruchomości Skarbu Państwa należały do pracowników Wydziału Skarbu Miasta. Nadzór w tym zakresie sprawowali: od 1 marca 2021 roku Kierownik Referatu Mienia i Nadzoru Właścicielskiego Wydziału Skarbu Miasta, od 2019 roku do 28 lutego 2021 roku była Naczelnik Wydziału Skarbu Miasta.

Zadania w zakresie weryfikacji deklaracji osób prawnych i informacji osób fizycznych w latach 2019 - 2023 byli pracownicy Wydziału Podatków i Opłat. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik Wydziału Podatków i Opłat.

Wniosek nr 14

Przeprowadzić postępowanie sprawdzające i wyjaśniające w zakresie weryfikacji nieruchomości Skarbu Państwa podlegających opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości oraz podjąć działania zmierzające do prawidłowego opodatkowania ww. nieruchomości, stosownie do art. 274a § 1, § 2, art. 21 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r., poz. 2383), mając na uwadze art. 2 ust.1 pkt 1,2, art. 3 ust. 1 pkt 4, art. 6 ust. 9, ust.10 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 70) oraz wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Żory, dokonywania czynności sprawdzających prawidłowość wykazanych danych w deklaracjach o posiadanych przez Miasto nieruchomościach, przepływu informacji pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi celem prawidłowego opodatkowania tych nieruchomości, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

W zakresie rozliczeń z kontrahentami:

- *Do 2023 r. (do dnia zakończenia kontroli) nie zwrócono zabezpieczeń należytego wykonania umów lub roszczeń z tytułu rękojmi za wady lub gwarancje w łącznej kwocie 319.937,57 zł. Naruszono tym art. 151 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1986 z późn. zm.) oraz art. 453 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. poz. 2019 z późn. zm.).*

Nieprawidłowość dotyczyła zabezpieczenia należytego wykonania umów oraz roszczeń z tytułu rękojmi niezwróconych 30 kontrahentom z terminem zwrotu od 2011 r. do 2023 r.

Osobami odpowiedzialnymi za przekazanie informacji do Wydziału Finansów o obowiązku zwrotu zabezpieczenia byli: pracownicy byłego Wydziału Infrastruktury Komunalnej i Inwestycji oraz obecnego Wydziału Inwestycji, Wydziału Infrastruktury Miejskiej i Wydziału Inżynierii Środowiska. Nadzór w tym zakresie sprawowali: byli i obecni Naczelnicy tych Wydziałów.

Pomimo braku ww. zwrotu zabezpieczeń, w toku inwentaryzacji zobowiązań przeprowadzonej wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r., 31 grudnia 2020 r., 31 grudnia 2021 r. i 31 grudnia 2022 r. nie stwierdzono wymagalności ww. zobowiązań, ponieważ służby finansowo-księgowe nie posiadały dokumentów potwierdzających, że zwrot może zostać wykonany, nie porównano sald z dokumentacją źródłową i nie ustalono rzeczywistego salda kont. Inwentaryzacja tych zobowiązań polegała na porównaniu sald kont rozrachunkowych z saldem konta 139 „Inne środki pieniężne”

Powyższe świadczy o nieprawidłowo przeprowadzonej inwentaryzacji zobowiązań z naruszeniem art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.) oraz wymogów instrukcji inwentaryzacyjnej określonej zarządzeniem Prezydenta Miasta Żory Nr OR.0050.1970.2017 z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia rachunkowości w Urzędzie Miasta Żory ze zmianami.

Ww. aktywa w latach 2019-2022 zostały objęte inwentaryzacją w drodze weryfikacji. Protokoły zostały podpisane przez: Naczelnika Wydziału Księgowości (za 2022 r.), oraz przez ówczesnego Kierownika Referatu Księgowości Finansowo-Budżetowej i Rachuby Płac w Wydziale Finansów (za 2019 r., 2020 r. i 2021 r.)

Wniosek nr 15

Dokonać zwrotu zabezpieczeń należytego wykonania umów oraz roszczeń z tytułu rękojmi, których termin zwrotu upłynął, stosownie do art. 453 ust. 3 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1605 z późn. zm.).

Wniosek nr 16

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Żory w zakresie:

- terminowego zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umów oraz roszczeń z tytułu rękojmi, stosownie do art. 453 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1605 z późn. zm.),

- prawidłowego przeprowadzania inwentaryzacji zobowiązań w drodze weryfikacji, stosownie do art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.),

mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).

- W latach 2019 - 2023 (do dnia zakończenia kontroli) dokonując zwrotu wadium uczestnikom przetargu na sprzedaż nieruchomości, zwracano również odsetki od środków zgromadzonych na rachunku bankowym. Było to niezgodne z § 4 ust. 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2014 r. poz. 1490 z późn. zm.) w związku z art. 4 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2018 r., poz. 1530 z późn. zm.).

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu, w momencie wpłaty wadium/zabezpieczenia kwota jest przypisana w systemie bankowym do numeru kaucji. Od momentu wpłaty dla poszczególnej kaucji naliczane są odsetki. W dniu zwrotu wadium następuje zwolnienie kaucji do kontrahenta wraz z naliczonymi odsetkami. Wadia dot. przetargów na sprzedaż nieruchomości jak i pozostałych przetargów podlegają takiemu samemu mechanizmowi przypisania kaucji jak i jej zwolnienia.

Przepisy ww. rozporządzenia Rady Ministrów, nie wskazują na obowiązek równoczesnego zwrotu odsetek i wadium wpłaconych przez oferentów przetargu na sprzedaż nieruchomości, w odróżnieniu do zwrotu wadium w postępowaniu o zamówienie publiczne, dlatego też odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych gminy, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej, stanowią dochód gminy w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 10 ww. ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Zadania w zakresie prowadzenia obsługi bankowej ww. środków należały do pracownika Wydziału Księgowości, wcześniej Referatu Księgowości Finansowo-Budżetowej i Rachuby Płac. Nadzór w tym zakresie pełnił Naczelnik tego Wydziału, do sierpnia 2022 r. Kierownik Referatu.

Wniosek nr 17

Odsetki od wadium wpłaconego przez uczestników przetargu na sprzedaż nieruchomości, przekazywać na rachunek dochodów, stosownie do § 4 ust. 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz.U. z 2021 r. poz. 2213) w związku z art. 4 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2022 r. poz. 2267 z późn. zm.).

W zakresie wydatków z tytułu wynagrodzeń:

- W 2021 r. nieprawidłowo przygotowano projekt uchwały Rady Miasta Żory dotyczącej wynagrodzenia Prezydenta Miasta Żory w celu dostosowania wysokości tego wynagrodzenia do obowiązujących przepisów ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1282 z późn. zm.) poprzez brak wskazania, że uchwała obowiązuje od dnia 1 sierpnia 2021 r. Skutkiem powyższego nie zapewniono możliwości wyrównania wynagrodzenia Prezydentowi Miasta Żory za okres od 1 sierpnia 2021 r. do 31 października 2021 r., do wysokości zagwarantowanego, co najmniej ustawowego minimum wynagrodzenia przewidzianego dla stanowiska prezydenta miasta (na prawach powiatu) do 300 tys. mieszkańców – wynikającego z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1960 z późn. zm.). Naruszono tym wprowadzone w dniu 1 listopada 2021 r. z mocą obowiązującą od dnia 1 sierpnia 2021 r. przepisy art. 37 ust. 4 ww. ustawy o pracownikach samorządowych w związku z art. 11 i art. 18 ustawy z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 1834).

Rada Miasta Żory uchwałą Nr 483/XXXVI/21 z dnia 25 listopada 2021 r. ustaliła wynagrodzenie dla Prezydenta Miasta Żory w wysokości 16.637,40 zł (bez dodatku za wieloletnią pracę) zapewniającej osiągnięcie minimalnego poziomu wynagrodzenia zagwarantowanego przepisami ustawy o pracownikach

samorządowych począwszy od 1 listopada 2021 r., a nie od 1 sierpnia 2021 r. Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia.

W okresie od 1 sierpnia 2021 r. do 31 października 2021 r. Prezydentowi Miasta Żory wypłacano wynagrodzenie miesięczne w kwocie 9.940,00 zł (bez dodatku za wieloletnią pracę), tj. w kwocie niższej od ustawowego minimum wynagrodzenia przewidzianego w myśl wcześniej przywołanych przepisów dla stanowiska prezydenta miasta (na prawach powiatu) do 300 tys. mieszkańców – 14.788,80 zł.

Przyczyną nieprawidłowości była błędna interpretacja przepisów poprzez przyjęcie, że wynagrodzenie przysługujące Prezydentowi Miasta Żory w okresie od 1 sierpnia 2021 r. do dnia 31 października 2021 r. ustalone na podstawie wcześniej obowiązującej uchwały Nr 562/XLIV/18 Rady Miasta Żory z dnia 21 czerwca 2018 r. zapewniało minimalny poziom wynagrodzenia zagwarantowany dla stanowiska prezydenta miasta o którym mowa w art. 37 ust. 4 o pracownikach samorządowych – z uwzględnieniem jednak obowiązujących w ww. okresie stawek wynagrodzenia wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 936).

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników komórki ustalającej wynagrodzenie zarówno projekt jak i uchwała Rady Miasta Żory z dnia 25 listopada 2021 r. stanowiły, iż wynagrodzenie przysługuje od 1 listopada 2021 r., w związku z powyższym nie dokonano wyrównania wynagrodzenia Prezydentowi Miasta Żory za okres od 1 sierpnia 2021 r. do 31 października 2021 r.

Wniosek nr 18

Podjąć działania w celu wyrównania wynagrodzenia Prezydentowi Miasta Żory za okres od 1 sierpnia 2021 r. do 31 października 2021 r. do poziomu nie niższego niż zagwarantowanego dla tego stanowiska przez art. 37 ust. 4 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2022 r., poz. 530), stosownie do załącznika nr 1 (Tabeli I – lp. 2 tiret drugie) do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1960 z późn. zm.), mając na uwadze art. 11 i art. 18 ustawy z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 1834), art. 8 ust. 2 ww. ustawy o pracownikach samorządowych, art. 18 ust. 2 pkt 2 oraz art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn. zm.).

W zakresie dodatków uzupełniających dla nauczycieli – art. 30a ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela:

- W latach 2020 - 2023 nieprawidłowo zweryfikowano wydatki poniesione odpowiednio w latach 2019 - 2022 na wynagrodzenia nauczycieli stażystów (początkujących), mianowanych oraz dyplomowanych i uwzględniono w faktycznie poniesionych wydatkach na wynagrodzenia nauczycieli na tych stopniach awansu zawodowego:
 - ✓ nagrody przyznane nauczycielom dyplomowanym przez Ministra Edukacji Narodowej oraz nagrody przyznane nauczycielom mianowanym i dyplomowanym przez Śląskiego Kuratora Oświaty – na mocy § 1 ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród dla nauczycieli (Dz. U. Nr 131, poz. 1078 z późn. zm.), w związku z art. 49 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019 r., poz. 2215 z późn. zm.).

Było to niezgodne z pouczeniami zawartymi w punkcie 4 załącznika nr 2 (stanowiącego wzór sprawozdań za 2020 r. i 2021 r.) do rozporządzenia (obowiązującego do dnia 27 grudnia 2022 r.) Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010 r. w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 6, poz. 35 z późn. zm.), a także niezgodne z pouczeniem zawartym w punkcie 3 załącznika nr 4 (stanowiącego wzór sprawozdania za 2022 r.) do rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli z dnia 15 grudnia 2022 r. (Dz.U. z 2022 r. poz. 2767).

Uwzględnienie w faktycznie poniesionych wydatkach na wynagrodzenia nauczycieli na stopniu awansu zawodowego mianowani i dyplomowani nagród przyznanych przez Ministra Edukacji Narodowej oraz Śląskiego Kuratora Oświaty doprowadziło do zawyżenia (w sprawozdaniach z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli) wydatków poniesionych na wynagrodzenia dla tych nauczycieli o kwoty:

- 25.000,00 zł za 2020 r. na stopniu awansu zawodowego dyplomowani (nagrody wypłacone przez dwie „szkoły” czterem nauczycielom dyplomowanym),
- 22.500,00 zł za 2021 r. na stopniu awansu zawodowego dyplomowani (nagrody wypłacone przez dwie „szkoły” trzem nauczycielom dyplomowanym),
- 5.000,00 zł za 2021 r. na stopniu awansu zawodowego mianowani (nagroda wypłacona przez jedną „szkołę” jednemu nauczycielowi mianowanemu),
- 12.500,00 zł za 2022 r. na stopniu awansu zawodowego dyplomowani (nagrody wypłacone przez dwie „szkoły” dwóm nauczycielom dyplomowanym).

Powyższe nie spowodowało zaistnienia w latach 2021-2023 okoliczności powodujących konieczność wypłaty dodatku uzupełniającego dla nauczycieli stopnia awansu zawodowego mianowani i dyplomowani, gdyż osiągnięte wynagrodzenia (bez nagród Ministra Edukacji Narodowej i Śląskiego Kuratora Oświaty) tych nauczycieli nadal pozostawały na poziomie wyższym niż średnie wynagrodzenia określone w ustawie Karta Nauczyciela.

✓ jednorazowe świadczenia na start w wysokości 1.000,00 zł wypłacone przez niektóre „szkoły” nauczycielom stażystom (w latach 2019-2021) i nauczycielom początkującym (w 2022 r.).

Powyższe było niezgodne z art. 53a ust. 5 w związku z art. 53a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019 r., poz. 2215 z późn. zm.).

Uwzględnienie w faktycznie poniesionych wydatkach na wynagrodzenia jednorazowych świadczeń na start doprowadziło do zawyżenia (w sprawozdaniach z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli) wydatków poniesionych na wynagrodzenia nauczycieli o kwoty:

- 4.000,00 zł za 2019 r. na stopniu awansu zawodowego stażysty (świadczenia wypłacone przez dwie „szkoły” czterem nauczycielom stażystom),
- 12.000,00 zł za 2020 r. na stopniu awansu zawodowego stażysty (świadczenia wypłacone przez cztery „szkoły” dwunastu nauczycielom stażystom),
- 9.000,00 zł za 2021 r. na stopniu awansu zawodowego stażysty (świadczenia wypłacone przez cztery „szkoły” dziewięciu nauczycielom stażystom),
- 14.000,00 zł za 2022 r. na stopniu awansu zawodowego początkujący (świadczenia wypłacone przez cztery „szkoły” czternastu nauczycielom początkującym).

Powyższe nie spowodowało zaistnienia w latach 2021-2023 okoliczności powodujących konieczność wypłaty dodatku uzupełniającego dla nauczycieli stopnia awansu zawodowego stażysty i początkujący, gdyż osiągnięte wynagrodzenia (bez jednorazowych świadczeń na start) na tych stopniach awansu zawodowego nauczycieli nadal pozostawały na poziomie wyższym niż średnie wynagrodzenia określone

w ustawie Karta Nauczyciela.

Natomiast pomniejszenie o 4.000,00 zł kwoty wydatków poniesionych w 2019 r. na wynagrodzenia nauczycieli stażystów skutkuje zmianą kwoty różnicy na tym stopniu awansu zawodowego, mianowicie powinna ona wynosić -13.652,11 zł, a nie jak wykazano w sprawozdaniu za 2019 r. – -9.652,11 zł.

W konsekwencji ustalenia nieprawidłowej kwoty różnicy za 2019 r. dla nauczycieli stażystów w 2020 r. wypłacono tym nauczycielom jednorazowe dodatki uzupełniające w zaniżonej wysokości.

Przyczyną nieprawidłowości było przyjęcie przez pracowników Wydziału Edukacji bez dodatkowej weryfikacji (pod kątem rodzajów składników wynagrodzeń) danych przekazywanych przez poszczególne jednostki oświatowe. Obowiązek przeprowadzenia analizy poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym wydatków na wynagrodzenia nauczycieli (w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 ustawy Karta Nauczyciela) spoczywał na organie prowadzącym szkołę, w myśl art. 30a ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela.

Powyższe przekładało się na obowiązek weryfikowania przez organ prowadzący rodzajów składników wynagrodzeń w faktycznie poniesionych wydatkach na wynagrodzenia nauczycieli, stosownie do art. 68 ust. 1 w związku z art. 68 ust. 2 pkt 1 i pkt 3 ww. ustawy o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.), mając na uwadze art. 69 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 tej ustawy.

Zadania w zakresie nadzoru nad działalnością placówek oświatowych, zebrania danych z jednostek oświatowych i przeprowadzanie analizy wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w odniesieniu do średnich wynagrodzeń za lata 2019 - 2022, w tym sporządzanie sprawozdań z zakresu realizacji art. 30a ustawy Karta Nauczyciela, należały do pracowników Wydziału Edukacji. Nadzór w tym zakresie sprawowali były i obecny Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 19

Sporządzić korekty sprawozdań z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez Gminę Miejską Żory na prawach powiatu za lata 2019 - 2022 bez uwzględnienia w faktycznie poniesionych wydatkach na wynagrodzenia nauczycieli:

- mianowanych i dyplomowanych nagród przyznanych tym nauczycielom przez Ministra Edukacji Narodowej i Śląskiego Kuratora Oświaty, mając na uwadze pouczenie zawarte w punkcie 4 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli (Dz. U. z 2022 r., poz. 2767) oraz pouczenie zawarte w punkcie 4 załącznika nr 2 do nieobowiązującego już rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010 r. w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2020 r., poz. 1303), w związku z § 1 ust. 2 i ust. 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród dla nauczycieli (Dz. U. z 2023 r., poz. 1258),
- jednorazowych świadczeń na start wypłaconych nauczycielom stażystom (początkującym), mając na uwadze art. 53a ust. 5 w związku z art. 53a ust. 1, art. 30a ust. 4 w związku z art. 30a ust. 1, ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r., poz. 984 z późn. zm.).

Wniosek nr 20

Zapewnić prawidłowe przeprowadzanie analizy poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym wydatków na wynagrodzenia nauczycieli, w szczególności w zakresie

weryfikacji składników wynagrodzeń przyjmowanych do sporządzenia sprawozdania, stosownie do art. 30a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r., poz. 984 z późn. zm.) w związku z art. 30 ust. 1, art. 53a ust. 5 w związku z art. 53a ust. 1 tej ustawy oraz pouczeniem zawartym w punkcie 4 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli (Dz.U. z 2022 r., poz. 2767), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).

Wniosek nr 21

Rozważyć podjęcie działań w celu wyrównania nauczycielom stażystom wypłaconych w zaniżonej wysokości jednorazowych dodatków uzupełniających za 2019 r., mając na uwadze art. 30a ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r., poz. 984 z późn. zm.) oraz art. 291 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy (Dz. U. z 2023 r., poz. 1465).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wносить do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej

Daniel Kołodziej Elektronicznie podpisany przez
Daniel Kołodziej
Data: 2023.12.29 13:29:55 +01'00'